

144 keellu jr 4900 words, 42 min.

K = Keellu, J = Jidda Hassan, MA = Maimuuna

<M> abubakar,

<I> inti arabiyye sei

<M> arabiye, arabiye hintaat gulumbá,

<I> nafara yatu

<M> nafirtí isaayi, iiesiiye, min am̄mí haw abuyí čat iweesiiye,

<I> min tiraab yatú

<M> fi gulumbaa aha, amma, baama lokal gamant hiilna, uşúm hillinna a, usumha ke gulumbá amma hillinna al wuldooni fiye ke da, uşumha, biguuļu leeha aşşalaasa, aşşalaasa, (0.35)

<I> wuldooki qaadi

<M> wuldooni qaadi, indí sabʔa sana gabúl jaabooni hineeni, le l giraaya, la jiit badeet al girá hineen bas, girá hinaat qurʔaan wa hiil maderasa čat badeeta hineen bas, magaranta hintaat naşara, al nahada al islaamiya gareetaha, gareet fiiha hi bas, la xallast al nahada, wa maşet gareet haya islaam, wa xallastaha wa hassa bagarri fi an nahada, (1.07)

<I> tidarrisi

<M> ai badarris fi n nahada, giraaytí, al nahada kula gareet fiih sitte sanawaat, fi n nahada l ibtidaaʔiye, da indí sitte sanawaat, wa maşet le haya islaam kula sitte sanawaat, hedér badeet atinaaşir sana, wəi

<J> taxadimi kam sana (1.31)

<M> dahaabí ūuqulí saná

<J> tigarri ūunu ūunu

<M> gaade bagarri tawhiid, wa fiqh, wa hadiis, wa qurʔaan, wa mađaalaaʔa, wa imla, wa mahuzaat, wa inša, wa hisaab, čat gaade bagarri garreet fi ş şaf al xaamis ba, wa garreet fi ş şaf ar raabi ba, wa hassa bagarri fi s saalis ba (2.05)

<J> ke da indiki niye tiziid al girá walla xalaas

<M> indí niye, jaad

<J> tigiri ūunu

<M> badoor bagiri ūunu, badoor bagiri ween ween, badoor gade kula raadde le bokolis bas, banši basey ligal, sałaasa sanawaat, ha kan gaalo naşiiye wa am ímir fi, dugó banši yunavasiti, (2.34)

<J> da čat indiki

<M> aa, da čat indí fi galbı

<I> indiki siniin kam jiiti le mayduguri

<M> fi maiduguri di, jaabooni indí sabʔa sanawaat, wa alyoom kadár jiiit hineen kula, alyoom aqál gariib al iširiin sana (2.49)

<I> šunu jaabki le r raff

<M> ar raf da, la ar raf da jaabooni kula fiye hu da bas, wa kibír wa gareet al ibtidaaʔiya hineen , wa azzawwáj, zawwajooni kula hineen, wa wulid kula hineen, da bas bikaaní, wa as sábab ad daliil aj jaabni da, jaabni al giraaya,

<J> maalá le r raff da

<M> maala, gaʔád fi r raf da a, ar raf da gaʔad fooga ašaan sabab al giraaya, da bas ar raf awwal kula hanaana, ahál , fi r raf da indí, indí áhal fi, indí banaat amm, jiiit indí ahál, indí axawaat kubaara minní fi, wa axayaan kula kubaara minní fi, da aš šai aj jaabni da (3.54)

<J> inti min jiiit hineen gide ma gabbalti a

<M> ille ziyaara, ziyaara foog foog ke, ana marra wahade, wáqid jaabooni da, lissa ma zawwajooni da mašeet ana wa xaaltii, mašeet ziyaara, wa taani, ana wa axtí magajiiítí, mašeet ziyaara, wa aaxir kula mašeena, ana wa axtí magajiiítí bas, wahadí ke ma mašeet, indí talaata maṛṛaat, kádar jaabooni da taḷaata marraat bas, ha kam mašeet qaadi da ille kan basaaʔid, indí xaalaat qaadi fi, wa jiddití amm aṃmí fi, kan mašeet da ille basaaʔidhum fi l, bajiib al alme min al biir, wa basaaʔithum fi jaaybiin al xádʔab min al xála, bas mafi šaqala axir (4.58)

<J> bágar ma tisare a, kan induku bagar

<M> awaan saqaiyre gábul ma ijiibuuni da, gaade basəra be l qánam, xalaas, (5.06)

<I> tihertu

<M> aʔa, al hiraata di ana be yoom kula ma herát, aniina wáqid dugaaga nisrəo da, nixarmu šába saʔa sabʔa aw sabʔa haw nuṣ, nixaram be l miize da, min núju ke ke ke gaadiin saariin fi l xala ke ke da, šába saʔa xamsa, xalaas nugabbulu níji le l beet, fi waadiin da indina alme, fí l gumbul wa nugoodu naakulu min iyaal al ašdaar dool da, bas fi l waadi da, nimši fi ziraaʔaat kan ligiina fuul kula benaakulu (5.45)

<J> tisurgu ala

<M> la kan náfar salló xalaas, faḍḍal da kula, aha biguulu lea giššeeb, kula benigaššib, aʔa kan ligiina hana an naas kula benisullu bas, naakul

<I> akil fi

<M> ákil ke fi l waadi da a, mafi, mafi ille almeena wa akilna an náfar fi l beet bas min as saaʔa sabʔa haw nuṣ ke ille as saaʔa xamsa, ille akilna al fájur naakul da, xalaas ille nišiil alme fi l gumbul haw nimšu beya, nišarab alme bas (6.21)

<I> šunu al mašaakil

<M> mašaakil fi l waadi, fi l waadi da kan nišiifu ɗalla al biguulu lea at tígil da, wa kan nišiifu al baʔašoom wa al qazaal, wa al qazaal, wa t teetal, aʔa le humma dool ma buxaafu ašaan aniina waalafnaahum, kulu maʔa yoom nišuufu fookhum da ma naxaafu minhum, wa šúqul ke bixawwufni ke da be yoom kulama xaram leena, wala marfaʔiin, wala ásad, wala šai, be yoom kula ma šifna, ašaan aniina dugaaga ma gaadiin nimšu bikaan baʔiid (6.56)

<I> gariib

<M> aha gariib al hille bas,

<I> fi hallaal arab waadiin

<M> fi , fih, fi hille, naʔam, samamaain da waade biguulu lehe amboɗooya, al waade buguulu leha adamarí, al waade buguulu lehe kilimrí, al waade biguulu leha amčaka, waade biguulu lehe geegerí, waade biguulu lehe amčíqo (7.28)

<J> yawwa

<M> kinyaande, hillit fallaata ke da, al hille di suukha uşumha šunu, uşuma šunu as suuk, aʔa ha kan ke da, hillit fallaata al biguulu lehe šunu, ambeen diikwa be gulumba di, diikwa be gulumbá hille hiil fallaata di, addijjé, mi addujjé (8.08)

<S MA> kinyaande wehetha tára

<M> árab fi sei, inzeen, yo inzeen, mašeet le rafát kula sei, šiya ke baʔiidaat, amma an naadum kan gamma be r ríjil da, kan gamma fájir da šabá le ɗ ɗúhur da biwaşsil , aha be r ríjil

<J> ha wáqid zamaan kan mašeetu da, al hallaal tumšu lehan be rijilku da walla turkabo watiir (8.39)

<M> la la be rijilna, be rijilna bas, be rijilna bas,

<J> as suuk wakít d'awiil a

<M> hu as suuk haadi gulumba hu bas baʔiid kula, an naas kan xaramo fajír, misil al waqid an naas šallo ke da, as saa xamsa ke da, kan xaramo da, kan naadum ajíl, šába as saa ašara tineen da biwaşsil, ašara tineen, da naadum maaši bas, mamša hana ajala naadum ma bigiif, ha kan naadum mamša makunuus da, yamta aɗ ɗuhur,

<S MA> saa ašara tára ma buwaşsil

<M> aʔa biwassil, fajír an naas šallo bas (9.11)

<S MA> beʔiid sei

<J> al bakaan beʔiid sei

<M> al bikaan beʔiid, gulumba bas suugna, wa walasá kula suugna, walasá kula suugna, wa banki kula naasna gaadiin busowwugu, wa sigál, kula naasna gaadiin bisawgu, aha, jilbe kula, kula gaadiin bisawgu čat be rijile bas, (9.35)

<I> be watiir

<M> hassa da yam zamaan al wataayir ja da a, kan yoom as suug da watiir di tillagí, amma kan mi yoom as suuk da ma t tillagí, ille ninši be rijila, haw fi l xariif kula mafi watiir, min hineen da al watiir tigiif fi gulumba bas, fi l xariif da mafi, alme kan kəsér da xalaas, ad' d'iine, al watiir ma tijiri (10.01)

<I> bala al arabi tilkallame ayy luqa

<M> balkallam hawsa, bala al hawsa da kalaam borno kula gaade basəma, ma katiir kula, aha, wa al ingliš kula kan ma bagdar baḅurum kalimaat wahadaat kula gaade basəma, wa baabuur kula gaade šiya šiya ke basimá (10.22)

<I> keef alallamtiihin

<M> al luqaat deel da, al hawsa, haw be l borno, doola kibír fi daarhum, fi hillithum, fi maiduguri di bas, maiduguri di ma hillit borno, wa al hawsa foogha katiiriin, (10.39)

<I> qaadi fi assaḷaasa

<M> aʔa da šai ma basma ille kalaam al árab da bas, ille al árab bas, ille kalaam al arab bas maani aarfe luqa aaxir, inzeen, al inglis, aš šiya šiya ligiita, sahi ana kan gareet al inglis ma gareeta zeen, amma indina wáqid mašeená le biu, be siid beetí bidarris , mašeená le biu, ha xalaas kalaam babuur da (11.05)

<I> darrasti

<M> ana ma darras, zawjí, ha xalaas, kalaam al baabuur kula ašaan al bikaan čat baabuur, da bas gaadiin bilkallamo ana kula ligiit minhum šiya, wa al ingliiziya kula banaat, banaat al ekol kula matá kula maayí, kula basima minhan šiya šiya (11.19)

<I> al luqa al gaasiye

<M> at talaata deel da aha, ana di bašiif ḅorḅo bas gaasi, borno bas gaasi, baabuur da hu be ḅorḅo kula gariib gariib, induhum kalaam waid millam, gábul kula borno bas gaasi minum ágsa min al baabuur (11.55)

<I> sangaaya

<M> sangá sahi gareet, ana be jidda bas gareena jamíy, inta jidda siniinak kam sahi, niseyi sitte sanawaat, faqiirna wahid da, indí faqiir wahid kula, naseyi maa sitte hu kula (12.31)

<I> al madrasa šik be s sangá

<M> wa madirasa, aha islaamiya di, aʔaa, la hana al madirasa wa be hana l qurʔaan hana as sangá da, šiya ke milfaanidiin, fi fark ambeenaathum fi, al fark da mísil al qaaf, hana al qurʔaan da, inda nugd'a waade min foog, wa hana al madrasa hineya tineeni, min foog, wa al faa, hana as sangaaya da, inda nugd'a waade min tiit, wa hana l madrasa hiila waade wa min foog, (13.19)

<I> maalá

<M> inzeen, as sábab da, gaalo hinna an nugd'aat deel da da, kátib buguulu leya qarbi, wa hana al madarasa kan biguulu leya šarqi, da bas a šúqul al farrakum da,

<J> keef keef

<M> da al buguulu lea al kátib al qarbi sei, an nugd'aat deel da, al waade waade deel da (13.42)

<J> ha maala daliila šunu da gaalo leya qarbi haw da šarki, zeen, ha kan šabá dugut naadum ke jaaki haw, mi aarif kalaam aráb, haw gaal leeki ana da tiwaddini hille fiiha aṛáb balʔallam kalaam al aráb zeen da, fi hellaal al aṛaḅ hine borno deel da tiwaddí le yaat bikaan (14.16)

<M> fi hellaal borno hineen deel da, hu kaamil ke ma baʔatta, hillinna ana ke zaatha ke, al ana wuldooni fiha di kula, birnaay ke ana be yoom ma šifte fiiha, ille čat arab walá šif fookha hawsaay, borno da yamta jiiit le gulumbá šiftehe fi gulumbá, wa ʔoṛṇo šiftuhum fi walasá, ya saʔidna asaa di kula walá hawsaay walá birnaay, ha an naadum kan waddó, da fi l bikaan da maadaamit an naas ma bismo luqqa aaxir ille hiil al árab da, ha kan mašeet aloom bilkallamo leek ambaakir bilkallamo labuda, inta ligiit wáqid maʔaam da taarif (14.50)

<J> šaba kan gaal leek badoor al arabiyé aš šafiye da tiguuli leya ween

<M> ha zeen, bala hillinna aššalaša al gultaha leek di, kan egáb le adamarí kula ke bas, adamarí, kula fookha mafi luqa axir, ille aṛaḅ ʔaš, wa hassa amčíqi al gultaha leek kula, ille arab , mafi luqa axir (15.22)

<I> kaddeeti fi najeriya

<M> fi najeriya di, kaddeet ma kudaada zeene, gariib hineen bas, fi najeriya hineen da, kaddeet da, gariib hineen mašeet yoobe kula šiftehe, wa šif biu di, wa šif gombe, inzeen min jaay da šif gambarú, be diikwa dool jaay, wa min jaay šif gajiganna, wa be baagá, (15.52)

<I> kano

<M> kano ma mašeet leha, anjammeena kula ma šiftaha, ma xarám, gaade hineen bas, deel bas bakanaat aš šiftahan, lokaat banki kula ana ma šiftaha, ille baama, baama taarif mamšaay al katiir da balá baama ma bibga (16.16)

<J> kan šabá dugut naadum, jaaki haw waid aṛaḅí, ma bisma kalaam al aráb, ha waahid da kan juduuda arab, haw d'aaka kan jaaki hu mi ʔarabi, juduuda maum arab, amma hu kan bisima kalaam al arab mara waid, gaalo leeki tad'iihum bittiki da bittiki taad'iiye le yatú mine fookum, at tineen da bas (16.47)

<M> bittí di a, da zeen, da bibga arabi, min amma le abú, wəi juduuda ke humma arab, wa hu ke lúqud al árab ke mi aarfinha, inzeen, kan galʔbí idoor šiya bikaan baguul, bawaddi le al juduud árab lešaan ana beye jiddina waid, kan ke badoor an naadum al ana beya nilfaaham, kan band'iiha le n naadum al bisma luqutí da, baguul band'iiha leya hu, ha kula axtaar wahid a (17.18)

<J> wəi, finšan šunú

<M> ana ke da, ana di baad'iiha le yenú, inzeen ana di bad'iihe, le aj juduuda árab da bas

<J> maala

<M> ašaan šunu, galbí ke da maaši le juduudí bas, (17.38)

<I> kan sawwagti tilkallame ayy luqa

<M> kan sawwag da, al birnaay balkallam leye be boṛṇo, wa al hawsaay, kula kan al hawsa di baarifha katire kula balkallam leya be l hawsa, wa al arabi kula balkallam leya be l aráb (18.05)

<J> ke da al arab fi as suuk katiiriin a

<M> fi, ma katiiriin bilheen kula, šabá aguul leek, šába ašara fi l miye ke da, fi fi lubb as suug, katiiriin mara wahid, al luqaat ke fi s suuk da katiiraat amma, al bilkallamó ke da, katiir ke da bilkallamo borno wa hawsa bis, kan lokaat al arabi kula hu awwal ke bilkallam leek be borno walla be hawsa, ha kan simiit inta alkallam lea gabul bubuṛum leek, kan inta šif hu arabi tilkallam le, kan mi ke awwal ke da ilkallam leek, aw al hawsa, aw be l borno, hine fi l beet, nilkallamo árab, wa hawsa kula nilkallamo fi l beet da, ambeenaanna kula (19.01)

<J> kan be l iyaal kula a

<M> be al iyaal kula, ašaan hawsa di hi ke, manaʔat bilheen

<I> titerhum

<M> ambeenaathum da, al iyal hineen da, katiir bilkallamo be al árab bis ambeenaathum da, ašaan ar raf čat bígi hana arab mára waid, katiir da iyaalna aniina da bilkallamo be l arab bis, illa an naas kan gaadiin bilkallamo be l arab da gaadiin bizgulu kalaam arab kula wahid wahid ke fi lubb kalaamhum da (19.36)

<I> ar raf da

<M> heelna arab, al hawsa da kan maʔaana fi da, al hawsa da naadum wahid bis, mára be raajilhe, bornaay kula waahid bas, amma jawareena dool humma kan saará, xalaas , alfaḍḍalna čattina aráb (20.07)

<I> simiiti be l haya

<M> al hayyá, simiit beha, naam, al hayyá di, da zeen, al hayyá di, mísil ligiina hurriyitna sei, aa wala ma ke, wai, al hayá ke, kaal hi di ma saʔal minha al hayya di (20.36)

<J> amma saamiye ke

<M> saamiye ke be al hayyá di, walaahi ma saʔal minha, ana ke fi zanni da gaalo al hayá da le l hurriye bas , al hurriye leena aniina, ligiina hirriyitna aniina an najeriyiin bas, min al istimaar, (21.01)

<J> aʔa al hayá da, šabá al hayya hiil al aráb di

<M> al hayá di al libtaan al hadʔooha al al haya di wala

<J> aʔa al hayá di, fi munazzama waade hiil al arab di sei saamiye ba (21.13)

<M> wallahi ana saamiye ba wa hi di kaamil an ma saʔál minhe ke bas, ke daliile keef keef ke ma saʔal minhe be yoom kula, hi di ke ma saʔál minhe be yoom kula, hi di ke ma saʔal mine ille kan ya giddaam basʔal minha madiri, saamiye ke be al haaya, al hayá da, simiita, as sowá da waqid jidad ke, jiit ligiit al iyaal binšudu fiya da, ana maani fi l hille, simiit al iyaal induhum lehum našiid binšudu fiya, hana al hayá biguulu barka barka leena al hayya jaddad leena (21.40)

<J> yoo, gaalo

<M> aha našithum biguulu lea biguulu

barka barka leena, al hayá jaddad leena fi borno qazzooha leena le d diiraan waddooha leena

<J> yoo (21.50)

<M> aha basma biguuluuha ke, amma ma saʔál minhe daliilhe ke hu šunu kula, ke da ma saʔál, sayit al qálad fi l bikaan da, ma saʔál min al hayá, al haya jaddad leena bas ma saʔal minha da, fi l bikaan da ana qald'aana marra waid

<I> tidoori tisʔali minha

<M> badoor basʔal minha, kan lokaat inta kula tibayyinha ley, yoo, jidda hassan haadi bibayyinha leyí sei ha xalaas

<J> kan foog al hayá haadi da kan gade allageena kula ma baguula leeki a

<M> ha xalaas, inta tidoor tisimá, aa la xalaas xallaha minnina ille (22.29)

<J> tidoori baguula leeki sei

<M> ha guul xalaas

<J> ak hayá di towa kula gal, sawwooha, le bilummu ɾaaş al aɾab čattuhum, haw jahhalna al indina da, aniina čatta mi juhaal a, maana gaariyiin haw maana [X]

<M> inzeen al gaalooaha hawsa jaaki da jaahilaay di, yawwa (22.49)

<J> hi kula gaalat tišiiliihum tigarrihum,

<M> inzeen hi zaatha kula timši tigiri

<J> min da ke ma iduxul fi ɾaaski a,

<M> inzeen lecha xalaas,

<J> [X]

<M> dugut da xalaas (23.00)

<J> haw be katiiba kula tara

<M> aaye, be yoom kula ma šifta tara ana, wallahi ma šifte da qalat, da kwees wallaahi, zittuuni

<J> ha inti tiaawiina be yaat šoora ke le l hayya di (23.16)

<M> inzeen, dugut madaamit gultu al hayyá di, and'ooha leena be koon nigəri, nuđ'urud aj jáhal minnina, aa, ha da bas, ana kula ašúqul ad dugut gulta da, al girá tiziidiha al ma tidoori tiziidiha

da, badoor baziitha da ašaan badoor baḍurur aj jahal minnī, ašiyaat katiiraat ma baʔariffin da badoor alga minhan, čat ke kan ma billágan kula alga lei, maaruufaat šiya šiya, maaluumaat (23.38)

<J> haw inti kula tidoori tudúxuli

<M> d'iike fi lubb al baabuur, la, badoora, badoora kan ayy qabiila kula ana ke badoor baduxul fiya bas, wa foog darb al giraaya ke da, foog al fataaš hana al ílm da, fi ayi nafra kula baduxul bis (23.58)

<I> tuduxuli ayy klob

<M> la ke da báduxul fi hiil al árab bas, kan hiil al arab maafi ille hiil baabuur, he ke da banši laha, le hiil baabuur di, madaamit gaalo hiil al árab kula fi, wa hiil al qabiila al axir kula fi benši le hiil al árab bas (24.20)

<I> kalaamki be arab gede fi najeriya

<M> šhik beʔiid ke, kan qayyarta kula ma bibga leyí misil hanaahum ke da, aa, induhum faraga beʔiid ke, madaamit ana jiit kíbir hineen da, lisaaní da bígi hana hineeni, wa ke kalaam al arab hana al baadiya be hine al mudun mi waahit (25.18)

<I> misaal

<M> misaal da, misil al kalmaat aš šiya ke baguul, al misaal da, misil hineen da, aniina hineen nuguul haw, kan nilkallamo kula nuguul haw, humma qaadi buguulu huu, huu humma buguulu, ha aniina hineen nuguul (25.43)

<I> maana haw

<M> zamaan, da misil kan as saqiir sawwa lea šuqúl fásul nuguul haw, agoot saakit da humma kula buguulu huu, humma biguulu agoot kídik, aa, haw aniina híneen nuguul taal, humma qaadi biguulu čaal, aa, ha kan misil hisaab nuguulu, waahid wa tineen, wa tałaata humma kan buguulu waahid, haw usóneen haw šalaasha, ha kan maš behan hinne deel da katiiraat ke, šamaane, humma buguulu šamaane, fi l hisaab da doola bas, aha, zeen, intan ke fattišan lei maakan maimuuna,

<MA> ana da waahid da čat nisiitta (26.34)

<J> kan šabá šaal leya harba ke haw dagga ba bagara da biguulu šunu, haw ɗaánha da

<M> ɗeyenhe,

<S MA> ɗeyenhe humma buguulu ɗeyenhe sei, kan ad' d'aano kula biguulu filaan be filaan ad'd'aʔʔano mafi, hassa mi nuguul d'eʔena, humma biguulu ad'd'aʔʔano, ad'd'aʔʔano maafi (26.58)

<MA> ad'd'aʔʔano

<I> yam jiiti hine alkallamti šabaahum

<M> balkallam šabaahum wáqid jiit da balkallam šabaahum bas, šabaahum da ašaan kan balkallam kula bakaan wahid da bansá, katiir da biji lei l hana hineen bas, šabá hanaahum da ma

bijiini katiir ke fi qašimí, nisiita, humma buguulu lisaan da gaal tilíf, raahat xalaas, mafi raahat, humma ke bišuufu kalaamí da mi arabiye adiile šaba hiilhum, wəi (28.02)

<J> ha inti tišiifi keef

<M> ha ana ka bašiif hiilí ana haadi al adiile saidna asaa di, hiilhum humma kan bašiifha awja, aha, bašiif ke (28.13)

<I> maalá

<M> maalá da, ašaan kalaamhum humma da, katiir ke kan naadum gaal buktubuaa fi l kitaaba kula ma bigdar, wa hassa hanaana aniina hineen al gaadiin nilkallamú da, laakin kan lokaat fi al kútub kula hana aniina bas al bišaabi, binkatíb, ha da bas bašiif hanaana al binkatíb da, fi l kitaaba al fí l huruufa da, ha da bas bašiif al binkatíb be huruufa da, hu bas al adiil, hanaana hana hineen da, hanaaum humma da kan naadum buktuba da ille kan tiʔeddile, be hanaana hineen da čaal, di tinkatíb sei čal, aa ille tinkatíb, fi čaal fi, ille kan šabá huruuf hawsa ke, čaal fi, buguul fi l huruuf al hawsa, ille kan taktuba ke bas, čaal, ča ča da, ha goolit ča, yo, inzeen beetič da mi beetki bas a, inzeen haw betinkátib

<S MA> ha ča da da ma katiir a fi árab da kan šuqúl ma ajaabhum bas sei buguulu ča ča (29.56)

<M> aniina hineen kula arabna hineen kula humma da ča di fi, humma ka ča da, humma kan naadum ma sawweet leek šuqúl adiil da, buguulu leek čaa

<J> bičalli

<M> yo yo, da kan bičalli kan, kan mísil naadum bičallí, šaba bičalli la qalla, aha, da kan buguulu la bičalli, aw čallaaha, xalaas mafi mađá, xalaas bas, ana kula baguul ke, addál lei ana kalaamí, addál kalaamí, wai hassa ma addalatha min qaadi a

<J> ámis ke mašeeena qaadi da, siyaat šamaane haw šalaata da sei katiir (31.07)

<I>

<J> wəi, ha fi l arabiye kalaama šahí tara fi l arabiye da, dugut tuguuli tineen, haw talaata (31.33)

<M> kula ma anʔadál, le ille kan buguulu isneen sei, wa θalaaθa (31.35)

<J> ha humma ašneen dʔoolaka dool da, buguul al aθineen sei, kan le at tineen da, lešaan nukdʔa mafi da,

<M> humma agərab sei (31.52)

<J> min aš šaad, an naadum min aš šaad da dada kan dawwar kula bisawwi as sa inzeen, čat bixarman min bikaan waahid,

<M> inzeen

<J> ašaan da bas an naas biguulu humma ágrab da

<M> inzeen, hana siyaat isneen haw šalaaša dool da

<J> humma haadi ágrab (32.18)

<M> sei šaba kalaamna da bas alla, aha, al waahid, tineen be t talaata wa iθneen

<J> tidoori tigiri girá wala šunu, xalla bagiri giraaytí

<S MA> nigabbil le šuqulna al kuure mi axeer a, kan humma bas, hanaahum heel da, sineen haw šalaasa da (32.36)

<J> kan tawa gabbili leya kula axeer leeki

<S MA> sile šamaane, haw sile sabʔa ee

<J> keellú ka madiri mina, tigabbil le kalaamhum d'aaka ma tigabbil

<M> ha huu kula, huu haw be haw di, huu kula hiilhum bas adiile, huu

<J> huu, haw be haw sei čatta waahid,

<S MA> gulti huu, haw katabtiiha kula, ha haw be waw sei, haw kula giraayta ke bas

<M> inzeen, maala , ma fihimta gaal keef (33.29)

<J> maala an naas hineen, bijú fi l bikaan da, xalaas sineen šalaasa da xallooha minhum, haw biguulu itineen tałaata da,

<M> ašaan bísamo lasan an naas hineen da čattuhum bilkallamo be tineen wa talaata, wa humma kan gaadiin,

<MA> kan waahid gaal isneen wala šalaasa da

<M> bithaku fooga sei, buguulu lisaana ʔawaj,

<MA> aa da bas (33.52)

<M> bithaku lehum biguulu lisaanhum áwaj, an naas al hineen dool da bas bithako lehum al isneen haw šalaasa dool da, bithako lehum biguulu lehum lisaanhum áwaj, buguul naas al balge lisaanhum áwaj, ha nisey kekkeef, yam jjiit an naas naas čatta le tineen be t tałaata da, aniina kula našiil at tineen be t talaata da, lehum humma bas (34.17)

<J> amma fi kalaama da, kan naadum radda le l arabiye al fasiye da, bilga hu isneen, salaasa da ágərab

<M> aya, šahii, naam, ha da nurud le al isneen haw salaasa hanaana al awwal

<S MA> da, aa fakkat ambaakir kan xaramna da, ille isneen haw salaasa (34.42)

<J> waadiin kal gaalo leeku hu da gumbul ala

<M> aha, wahid gaal leena ke hu da bišaabi al gumbul

<S MA> aa walaahi, isneen haw sałaasa da, xalaas tarí kalaamna eedal, nurudd le kalaamna hana daarna

<J> an naas haadi biʔayyuruuki foogi tuguuli madiri

<S MA> wallahi uu, biʔayyubu naadum, ašaan da bas sei xalleena da, xufna min al eeb da bas sei

<J> kalaam be eeba fi ya

<S MA> xalaas da nurudd le šuqulna, hana tawa

<J> madiri min čaal haadi taqassidu bea ma t taqassidu bea (35.12)

<S MA> le čaal, dugut da waladna wahid hana, wal hana malum isa da, mala abha adum, binaadu gal isa wal čaal, wai, ha maala an naas biguulu čaal da bas sei, ha binaadu kula xalaas (35.27)

<MA> xalaas binaadú isa wal čaal, bašše le beet wal čaal dool, amši le beet wal čaal dool, kula gal raaba da bas kalaam hana barra da be tiguula hineen da ma bibga waahid, kan naadum gaal biguula kula ma bišiiḍ leye (35.43)

<J> čaal da, šiya ke kan naadum [X]

<M> ha xalaas, matte da gummi amši le l beet hay, hay amši amši le l giraay, indí, bilkallamo kalaam al aráb bilheen kula, bilkallamo kalaam aráb, hawsa, at tineen bas, isineen bas

<J> ma ilummu lea šalaasha kula a

<M> šalaasha, arba kula bilummuhan sei, hawsa sei bisamu, hana borno da (36.42)

<S MA> hassa kan jidiro šiya bas xalaas,

<M> bad'd'altu xalaas a, sainna di kula bisaamu

<J> bisaamu šiya šiya a

<M> šiya šiya ma bigdaru biburmu madiri šiya šiya ke da bisámu

<J> aa humma dool sei lissa,

<M> humma dool da ille ibrahiim bas (36.58)

<J> hu biʔarif a

<M> aʔa lea hu ke jiit bea burḍa wala bisámʔa

<J> kalaamki da atarí d'awwal

<M> d'awwal aloom da, hadér jiina xalleena biu kula aloom indina ašara wa tałaata sana (37.12)

<J> ašara haw tałaata kula

<M> ašara talaata, ašara talaata, ašaan jiit be ibraahim da sana, jiina min biu da, yo ibraahim aloom inda ašara haw arabá sana, hu ke waladí al gulta leek da, hu šabá inda saná da, wáqíd da bas šilta, (37.46)

<J> šaba ašara talaata saná

<M> aa, šabá ašara talaata ke, aa, katiiriin fi r raf kula, al gaadaat deel kula čat ,

<J> aj jamiaat, naadum mi tijaani fi a,

<MA> kaal maafi

<M> čat tijaaniyaat

<J> inti at tijaaniye dasseetiha a, (38.15)

<MA> aʔa ma dasseetaha, minnaqaadi ille bidissaha fi l yoomaat deel da, mašcet le samiyitki, ad'ooki leeki hine ala hiilí

<M> hiilí ana, waddeeti al kaare maa n naas a inti

<MA> wuse (38.27)

<I> rafagaatki

<M> naam, bariid hidi nafaruthum di humma biguulu lohum, humma naas ač čaad humma da hajaraay, [X] baba dool da humma sei

<J> yawwa, guuliiha ke

<M> xalaas da bas

<J> kalaamhum da tierfa wa (39.34)

<M> mʔm ma t taarfa, sei jaabaaha saqayre, anšan as sawwá da gul leek ke da, hi di al gultaha leek, di hi di rafiiktí hi bas al bilheen di, hi di aniina min dugaaga ke gammeena jamí, wa gaʔadna beet waahid, wala mi ke, ha saaniye ka hassa dugut aš šaʔʔetehe di, hi di kan allaammeena šiya ke kubaara, kan mi ke da, hi kula rafiiktí bilheen bas, al biguuluuha hiil ar ru, hiil ar ru

<J> ille kan gaʔad leek foog raasak

<M> wa hi di kan hi birnaaiye, wa hassa aš šaʔʔetehe di kan hi birnaaye, min abuuha, birnaay wa šariifi, wa min aṃṃha, ka arab hine atiya dool da (40.22)

<I> official end of interview

<J> yoo, xábar hana sałaasa haw be arbaa da tawa kula hu kan summa jon (40.59)

<M> yo, summa jon a

<J> tawwal bixadam fi tihiji kalaam al arab da bixadam fooga, bixadam fooga haw biwaazin fooga ambeena haw ambeen al arabiya al fasiia di, dugut gaid bisey fi xidimta di, ha da bas, bisajjil min al arab min yaat bikaan kula, bisajjin min tiraab angumaati, min tiraab ušuma šunu, damboa di, humma kula sajjan minhum (41.26)

<M> ana gul ke, ha hu kalaam al arab alellemta, alellemta yeen

<J> anjammeena ma sajjal minha a

<M> ween, inzeen, ha al arabiye hiilna hineen di, ligiitaha yeen

<J> kadár ja da bas, hineen da bas, (41.45)

<M> kadár da ja bas, aʔa agiif, katabtaha da, ha inzeen ligiitha yatu alleleme leek arabiyitna hiil hineen di, wala alellemta fi kitaab biktubuuha leek, aa la ma ke, ankuun inta tisʔal al kalaam da biguulu la šunu wa titarjima inta kan lokaat be ingliiziya kula, tuktubha ala hasab, fahamak, al kaaseet da, haw tímiš tilellam , šiifu leeku xábar inzeen inzeen

<J> humma dool da, gaadiin da al girá da kan inta iriftaha da, kan tidoor tiʔallam leek lisaan kula ma bibga gaasi leek, bilallamó ajala ajala, kan borno kula ma bigdar biʔarfa (42.45)

<M> kan babuur kula, kan ayi luqa kan gwooza kula

<J> inti ille gariib siniin ašara iširiin ma taʔarfi borno da, hu talaata sana bas, bilga kalaamum

<M> aʔa ween ma bugoot talaata saná, sitta ašhur kula xalaas, bisallim inta kula tišiiifa gaasi sei, ana kula ke, inzeen jon mine, inzeen ha dugut da ma tugummu nimšu a, at tidirris da, aa, šahi zeen, ziyaada le n naadum al bidarris kula, ašaan fi aš šiyaan hine zamaan al mafi nisiihan kula, kan naadum bidarris al iyaal da bilgaahan wa bizzakarhan, amma gaasi, al iyaal da, be jađđiđhum, be mašaakilum biddaawasu, wa da šaalo lei qalamí, wa šaalo lei kařraasí, wa da gaʔád lei fi mahallí, lakin mašaakilhum deel gaasiyaat marra wahid (44.00)

<J> da taaba amma faayitta di

<M> faayitta di, ille inta al girá gareetha zamaan xalaas xalleetaha kula, tilgaaha, tijaddidha, bas al faide fi

<J> ha inti helú leeki timši fiiha ke bas a (44.16)

<M> aʔa ana ke ma badoor bemši fiihe ke bađ'awwul, ile le wáqid bis, aa, ween da, kan mašeet gareet da a, kan ligiit xidime axir ke, šiya ke axeer, betirayyiini min at tidirris da, at tidirris ma badoora

<J> yo šabá šunu ke, tidoori (44.47)

<M> šabá šunu da, ana ke dugut da, bakaan dugut bagoot leyí, kan misil komfani ke, baktub kula axeer, aha ille baktub le n naas jo ke šaró šuqúl baktub, kula axeer lei min badarris al iyaal dool da,

<J> táʔab (45.08)

<M> táʔab leyí, kan ke misil haadi bagoot, kula axeer lei, tidirris al iyaal da, da bišeyyibni sei

<S MA> hi ma t tidoor aš šeeb

<J> kan ke da ana kula al iyaal bas šeyyabooni ke sei (45.25)

<M> inta kula mudarris seí

<S MA> inta yawa jidda šuufak al abiyađ da hana šunu,

<M> aʔa jidda da masá la šúqul waid

<J> mafi šai kula walaahi

<S MA> aʔa ankuun waid da bilidu ba sei

<J> aʔa ma wuldó beya

<M> al haam

<S MA> lissa mara kula ma axád, da wala al haam baaxud wala ke (45.45)

<J> yawa haam le baaxud wa ke

<M> inta jidda, waddeet at tooši kula ma xabbartina

<J> waddeet, ana ma xabbartuku aš šúqul da ha xalaas, šiilu aš šabúr dugut da

<MA> wala ma tišiilu aš šabur,

<J> alfađđal ka inti fooga čatta, al haam da ma šifti a, inti

<S MA> wallaahi alajjáb ke ana min aššibá ba

<M> yawwa, šifta ana al maṛá haw ana beya gadirna waid, wa ana al mara dawa raasí, azrak fooga
suufa waade ɓeeɗa kula mafi (46.16)

<MA> aš šeeb ye ma iriftú, al girá al katiire , ílim benši jaay bagiri banši jaay bagiri, al girá di
haam bas